

7/4644
G.K. 122

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.20.02-610- 4253
Konu : Soru Önergesi

06 /06 /2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.03.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-52858 sayılı yazı.

Hatay Milletvekili Mehmet Ali EDİBOĞLU'nun 7/4644 esas numaralı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Millî Eğitim Bakanı

EK: Bilgi (2 sayfa)

HATAY MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ EDİBOĞLU'NUN 7/4644 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

1-5 Kasım 2010 tarihleri arasında gerçekleşen 18. Millî Eğitim Şûrası çalışmaları kapsamında ilköğretim okullarında birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar farklı yaş ve gelişim düzeylerindeki öğrencilerin bir arada öğrenim görmelerinin pedagojik açıdan sakıncalarına dikkat çekilmiştir. Şûrada; ergenlik çağına girmiş öğrencilerle daha küçük yaştaki öğrencilerin aynı mekanda eğitim öğretim görmeleri ve fiziksel mekanları ortak kullanmalarının öğrencilerin sosyal ve psikolojik gelişimlerini olumsuz yönde etkilediği değerlendirilmiştir. Ayrıca daha sağlıklı bir yönlendirme sisteminin geliştirilebilmesi için üniversite öncesi eğitimin kademelendirilmesinin yeniden düzenlenmesi gerektiği yönünde görüşler ağırlık kazanmıştır.

Söz konusu Şûrada "İlköğretim ve Ortaöğretimin Güçlendirilmesi, Ortaöğretime Erişimin Sağlanması" başlığı altında; *"Zorunlu eğitimin öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak; 1 yıl okulöncesi eğitim, 4 yıl temel eğitim, 4 yıl yönlendirme ve ortaöğretime hazırlık eğitimi ve 4 yıl ortaöğretim olmak üzere öğrencilere farklı ortamlarda eğitim almaya fırsat verecek şekilde 13 yıl olarak düzenlenmesi"* gerektiği noktasında tavsiye kararı alınmıştır.

Eğitim sistemlerinin yapılanmasında farklılıklar çerçevesinde, zorunlu eğitim süresi ile zorunlu eğitime başlama ve bitirme yaşı da farklılık göstermektedir. Dünya genelinde 197 ülkenin %30,5'inde zorunlu eğitim süresi sekiz yıl ve daha az, %54,9'unda 9-11 yıl arası ve %14,7'sinde 12-14 yıl arası bir süreyi kapsamaktadır. Türkiye sekiz yıllık zorunlu eğitim süresi ile %30,5'lik alt grupta yer almaktadır. Diğer bir ifade ile 197 ülkenin yaklaşık % 70'i ülkemizdeki zorunlu eğitim süresinden daha uzun bir zorunlu eğitim süresine sahiptir.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında gelişmiş ülkelerde ortaöğretimin yaygınlaştırılması ve zorunlu eğitim süresinin artırılması yönünde bir eğilim ortaya çıkmıştır. İlkokul ya da ilköğretim eğitiminin yetersiz kaldığı ve tüm nüfusun en azından lise düzeyinde eğitim alması gerektiği yaygın olarak kabul edilmiştir. OECD ülkelerinde, 1970'li yıllardan itibaren lise eğitiminin çağ nüfusunun tamamına yaygınlaştırılması ve üniversite öncesi eğitimin süresini uzatarak genç nüfusun mümkün olduğunca daha uzun süre eğitim alması yönünde politikalar oluşturulmuştur.

Oluşturulan politikalar çerçevesinde eğitim sistemlerinin yapılarında yeniden düzenlemeler gerçekleştirilmiş, pek çok ülkede zorunlu eğitim süreleri arttırılmıştır. OECD tarafından 2009 yılında yayımlanan "2030'a Kadar Yükseköğretim" raporunda, Güney Kore ve Japonya'nın yükseköğretimi çağ nüfusunun tamamına yaygınlaştırma politikalarına vurgu yapılmıştır. Yine aynı raporda, Türkiye eğitimde gelişme potansiyeli en yüksek birkaç ülkeden biri olarak değerlendirilmiştir.

Ayrıca hazırlanan eğitim yasasında öğrencilerin ilgi, değer ve yeteneklerinin eğitimde önemli olduğu belirtilmiş ve bu ilgi Milli Eğitim Temel Kanununun 6 ncı maddesine dayandırılmıştır. Özellikle mesleki eğitim oranını yükseltmek ve mesleki eğitimin kalitesini geliştirmek için öğrencilerin ilgi değer ve yeteneklerinin 14 yaşından önce belirlenmesi, öğrencilerin mesleki gelişim planlarını yapmalarına destek sağlayacaktır. Buradaki amaç, çocuğun 14 yaşından önce herhangi bir mesleki ortaöğretim kurumuna yönlendirilmesi değil, öğrencilerin ve velilerin mesleki becerilerini tanımalarına fırsat sağlamaktır.

Bireyin içinde yaşadığı sosyal çevre ile ilişkileri, kişinin davranışlarını etkilemekte, dolayısıyla yaş ve gelişim düzeyine uygun beklenen rol ve davranışları yerine getirmesi ve karar vermesini gerekli kılmaktadır. Kişinin daha ilk çocukluk çağından itibaren eğitim ortamlarında karar verme becerilerinin geliştirilmesi veya öğretilmesi, günümüz yaşam

koşullarında büyük bir zorunluluk arz etmektedir. Bu sürecin sağlıklı yürütülmesinde okullarımızdaki mesleki rehberliğin önemi büyüktür.

Eğitimin her tür ve kademesinde, eğitim öğretime devam eden çocukların yaş ve gelişim özelliklerine göre yapılan yönlendirme hizmetleri; bireyin ilgi, yetenek ve değer alanlarını dikkate alarak mesleki rehberlik kapsamında yürütülmektedir.

Bir süreç olarak gelişen meslek seçimi, bireyin yaş ve gelişimine göre belirli evreleri içermektedir. 7-12 yaş döneminde hayal gücü yüksek olan çocuklar, genellikle çevresindeki kimseleri model alarak mesleki tercihlerini ifade etmektedirler. Bu evreden sonra ergenlik çağına (12-18 yaş) giren çocuk, geçici seçim dönemi olarak tercihlerini önce ilgilerine daha sonra yeteneklerine ve mesleklerin sağladığı statüye göre yükseköğretimi düşünmeye başlamaktadır. Bu deneme evresinden sonra ise birey, 18-22 yaş arasında gerçekçi döneme girerek mesleğini belirlemektedir.

Bu bağlamda bireyin daha sağlıklı bir meslek seçimi yapabilmesi için öncelikle ben kimim sorusuna cevap vererek kendini tanıması, değerlendirmesi ve meslek dünyasını tanıyarak kariyer kararına göre hedefini belirlemesi gerekmektedir.

Ayrıca, söz konusu kanun değişiklikleri milletvekilleri tarafından verilen bir TEKLİF olup, Bakanlığımızca hazırlanmamıştır. Gerek TEKLİF metninde gerekse kanunlaşan metinde eğitim kademeleri 1+4+4+4 şeklinde değil, 4+4+4 şeklinde yapılandırılmıştır. İlköğretim birinci kademedan ikinci kademeye geçişte herhangi bir merkezi sınav modeli söz konusu olmayacaktır. Kanunlaşan metinde ilk kademe sonrası öğrencilerin açıköğretime devamlarına imkan veren bir düzenleme bulunmamaktadır.

Şu ana kadar yapılan düzenlemelerin hiç birinde “Devlet üniversiteleri yerine paralı sertifikalı kurslarla Amerikan sistemine” geçilmesi yönünde bir hüküm, ilke, uygulama karar bulunmamasına rağmen, soru önergesinde bahsedilen hususun nereden çıkarıldığı anlaşılamamıştır. Yeni sistemin hiçbir yerinde “yaşam boyu öğrenme politikalarından alınacak sertifikalarla öğretmen alınmasını” sağlayacak bir düzenleme bulunmamaktadır.

Yeni sistemde eğitim sistemimiz karışıklıktan kurtarılmış, kademeler arasında geçişe imkan veren, demokratik bir yapı getirilerek, modern gelişmiş ülkelerde uygulamalı olan sistemlerle benzerlik kurularak çağın gerekleri yakalanmıştır.